10. การพยากรณ์สำหรับฤดูกาล (Seasonal Forecasting)

- ฤดูกาล หมายถึง ลักษณะของการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างเป็นรูปแบบในแต่ละช่วงเหตุการณ์ที่เป็นลักษณะฤดูกาล
  - รายปี
    - การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ
    - เทศกาลและวันหยุดต่างๆ
  - รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และอื่นๆที่สามารถมองเห็นรูปแบบการขึ้นลงของความต้องการสินค้าได้อย่างชัดเจน
- มักแสดงค่าส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปจากยอดขายเฉลี่ย
  - ตัวแบบเชิงบวก
  - ตัวแบบเชิงทวีคูณ

10.1 การคำนวณดัชนีฤดูกาลวิธีอัตราส่วน

- วิธีนี้เหมาะสำหรับข้อมูลที่มีลักษณะคงที่หรือมีแนวโน้มรวมทั้งมีฤดูกาล
- สามารถคำนวณดัชนีฤดูกาลได้ 4 ขั้นตอนดังนี้

1) คำนวณหาสมการเส้นตรงมีความชัน $F_t = a + bt$
2) นำสมการที่ได้คำนวณค่า F_t เมื่อ t มีค่าตั้งแต่ 1 จนถึง n คือช่วงเวลาสุดท้ายที่มีข้อมูลยอดขายจริง
3) คำนวณค่าอัตราส่วน จาก ข้อมูลจริง/ค่าพยากรณ์ (A_t / F_t)
4) นำอัตราส่วนที่คำนวณได้ของแต่ละฤดูกาลมาหาค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยที่ได้จะเป็นดัชนีฤดูกาล

ตัวอย่างที่ 1.10 บริษัทนิธิจำกัด เป็นจำหน่ายน้ำยาเคลือบกระจกรถ ซึ่งจะมียอดจำหน่ายสูงในช่วงฤดูที่มีฝน ข้อมูลยอดขาย แสดงในตารางด้านล่าง

ก. จงคำนวณหาดัชนีฤดูกาลในแต่ละไตรมาส โดยใช้วิธีอัตราส่วน

ข. จงพยากรณ์ความต้องการสินค้าในปี 2547สำหรับแต่ละไตรมาส

ปี พ.ศ.	ไตรมาสที่	ยอดจำหน่าย (พันขวด)
2544	1	73
	2	104
	3	168
	4	74
2545	1	65
	2	82
	3	124
	4	52
2546	1	89
	2	146
	3	205
	4	98

1) คำนวณหาสมการเส้นตรงมีความชัน $F_t = a + bt$

$$b = \frac{n\sum tA_t - \sum t \sum A_t}{n\sum t^2 - (\sum t)^2}$$

$$a = \frac{\sum A_t - b\sum t}{n}$$

ทำการหาค่าต่างๆที่จะมาแทนในสูตรได้ดังตาราง
แทนค่าลงในสมการเพื่อหาค่า a และ b จะได้

$$b = \frac{n\sum tA_t - \sum t \sum A_t}{n\sum t^2 - (\sum t)^2} = \frac{(12x8874) - (78x1280)}{(12x650) - 650^2} = 3.87$$

$$a = \frac{\sum A_t - b\sum t}{n} = \frac{1280 - (3.87x78)}{12} = 81.48$$

$$\therefore F_t = 81.48 + 3.87t$$

2) นำสมการที่ได้คำนวณค่า F_t เมื่อ t มีค่าตั้งแต่ 1 จนถึงช่วงเวลาสุดท้ายที่มีข้อมูลยอดขายจริง

ปี พ.ศ.	ไตรมาสที่	t	ยอดขายจริง A_t	ค่าพยากรณ์ F_t
2544	1	1	73	85
	2	2	104	89
	3	3	168	93
	4	4	74	97
2545	1	5	65	101
	2	6	82	105
	3	7	124	109
	4	8	52	112
2546	1	9	89	116
	2	10	146	120
	3	11	205	124
	4	12	98	128

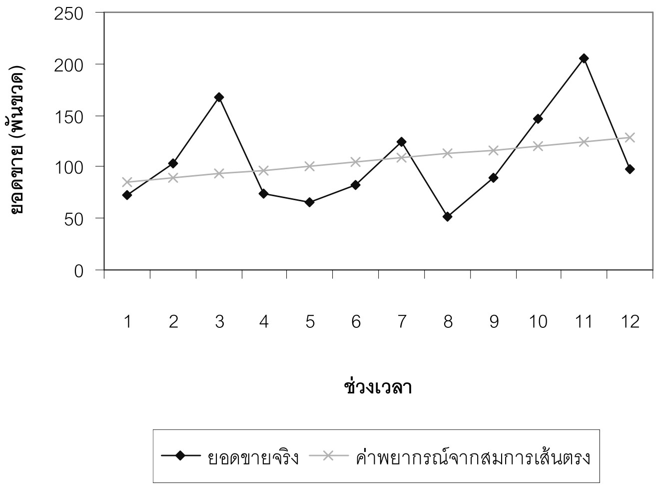

3) คำนวณค่าอัตราส่วน จาก ข้อมูลจริง/ค่าพยากรณ์ (A_t/F_t)

ไตรมาสที่	t	A_t	F_t	A_t/F_t
1	1	73	85	0.86
2	2	104	89	1.17
3	3	168	93	1.80
4	4	74	97	0.76
1	5	65	101	0.64
2	6	82	105	0.78
3	7	124	109	1.14
4	8	52	112	0.46
1	9	89	116	0.77
2	10	146	120	1.21
3	11	205	124	1.65
4	12	98	128	0.77

4) นำอัตราส่วนที่คำนวณได้ของแต่ละฤดูกาลมาหาค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยที่ได้จะเป็นดัชนีฤดูกาล

ไตรมาสที่	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	ค่าเฉลี่ย
1	0.86	0.64	0.77	(0.86+0.64+0.77) / 3 = 0.76
2	1.17	0.78	1.21	(1.17+0.78+1.21) / 3 = 1.06
3	1.80	1.14	1.65	(1.80+1.14+1.65) / 3 =1.53
4	0.76	0.46	0.77	(0.76+0.46+0.77) / 3 = 0.66

- คำนวณค่า F_t จากสมการเส้นตรงที่หาได้สำหรับค่า t =13, 14, 15 และ 16

F_{13}= 81.48 + 3.87(13) = 131.79
F_{14}= 81.48 + 3.87(14) = 135.66
F_{15}= 81.48 + 3.87(15) = 139.53
F_{16}= 81.48 + 3.87(16) = 143.40

- นำค่าดัชนีฤดูกาลของแต่ละไตรมาสมาคูณกับค่า F_t ที่คำนวณได้จากสมการเส้นตรง ก็จะได้ค่าพยากรณ์ที่รวมอิทธิพลของแนวโน้มและฤดูกาลไว้ด้วยกัน

t=13 ตรงกับไตรมาสที่ 1, $F_{13(season)}$ = 131.79(0.76) = 99.51 พันขวด

t=14 ตรงกับไตรมาสที่ 2, $F_{14(season)}$ = 135.66(1.06) = 143.06 พันขวด
t=15 ตรงกับไตรมาสที่ 3, $F_{15(season)}$ = 139.53(1.53) = 213.92 พันขวด
t=16 ตรงกับไตรมาสที่ 4, $F_{16(season)}$ = 143.40(0.66) = 95.21 พันขวด

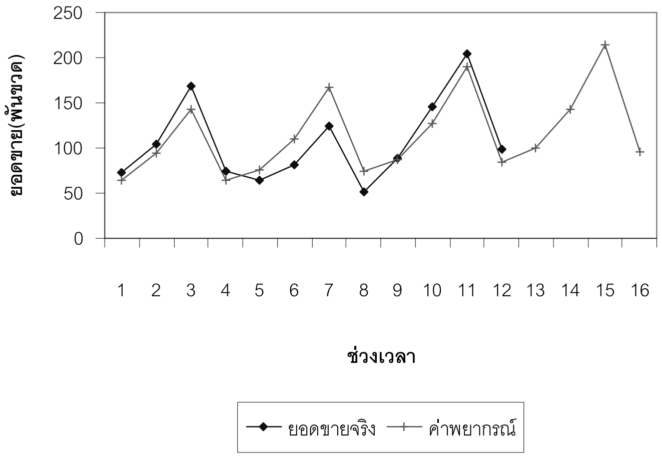

10.2 การคำนวณดัชนีฤดูกาลโดยวิธีค่าเฉลี่ย

- ง่าย รวดเร็ว นิยมใช้มากกว่าวิธีอัตราส่วน
- มี 3 ขั้นตอน
  - คำนวณค่าเฉลี่ยของข้อมูลยอดขายจริง ของแต่ละฤดูกาล เก็บเป็น (1)
  - คำนวณค่าเฉลี่ยของข้อมูลยอดขายจริง ทั้งหมด เก็บเป็น (2)
  - คำนวณดัชนีฤดูกาลจาก (1) / (2)

ไตรมาสที่	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	ค่าเฉลี่ยแต่ละฤดูกาล (1)
1	73	65	89	75.67
2	104	82	146	110.67
3	168	124	205	165.67
4	74	52	98	74.67

ไตรมาสที่	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	ค่าเฉลี่ยแต่ละฤดูกาล	ค่าเฉลี่ยทั้งหมด
				(1)	(2)
1	73	65	89	75.67	106.67
2	104	82	146	110.67	106.67
3	168	124	205	165.67	106.67
4	74	52	98	74.67	106.67

ไตรมาสที่	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	ค่าเฉลี่ยแต่ละฤดูกาล	ค่าเฉลี่ยทั้งหมด	ดัชนีฤดูกาล
				(1)	(2)	(1) / (2)
1	73	65	89	75.67	106.67	0.71
2	104	82	146	110.67	106.67	1.04
3	168	124	205	165.67	106.67	1.55
4	74	52	98	74.67	106.67	0.70

11. เทคนิคการพยากรณ์สำหรับวัฏจักร (Cyclical Forecasting Technique)

- อิทธิพลของวัฏจักรจะทำให้กราฟข้อมูลยอดขายจริงมีลักษณะขึ้นลง คล้ายกับเส้นกราฟที่ได้จากอิทธิพลของฤดูกาล
- กินช่วงเวลาที่นานกว่า โดยทั่วๆไปถ้าวัดระยะห่างระยะจุดสูงสุด หรือจุดต่ำสุดของเส้นกราฟจะอยู่ประมาณ 2 ถึง 6 ปี
- การพยากรณ์จะทำได้ยากเนื่องจากความยากในการหาจุดหักเห หรือจุดเปลี่ยนแปลงของความต้องการสินค้า
- วิธีที่แนะนำให้ใช้คือ
  - วิธีการพยากรณ์อย่างง่าย (Naïve Model)
  - วิธีค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving Average) ในช่วงสั้นๆ
  - เทคนิคการพยากรณ์แบบความสัมพันธ์

เทคนิคการพยากรณ์แบบความสัมพันธ์ Associative Model (Causal Model)

- แบ่งเป็น
- การวิเคราะห์เชิงถดถอย
- การวิเคราะห์สหสัมพันธ์

Associative Forecasting

Used when changes in one or more independent variables can be used to predict the changes in the dependent variable

Most common technique is linear regression analysis

We apply this technique just as we did in the time series example

11. Associative Forecasting

Forecasting an outcome based on predictor variables using the least squares technique

$$\hat{y} = a + bx$$

where $\hat{y}$ = *computed value of the variable to be predicted (dependent variable)*
a = *y-axis intercept*
b = *slope of the regression line*
x = *the independent variable though to predict the value of the dependent variable*

Associative Forecasting Example

Sales ($000,000), y	*Local Payroll ($000,000,000), x*
2.0	1
3.0	3
2.5	4
2.0	2
2.0	1
3.5	7

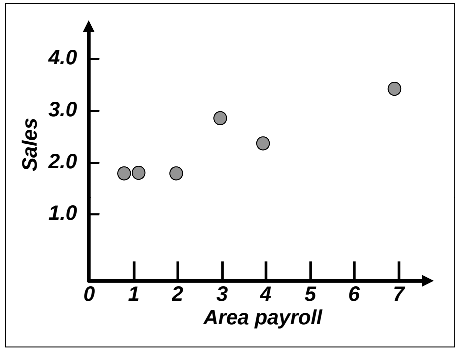

Associative Forecasting Example

Sales, y	*Payroll, x*	x^2	*xy*
2.0	1	1	2.0
3.0	3	9	9.0
2.5	4	16	10.0
2.0	2	4	4.0
2.0	1	1	2.0
3.5	7	49	24.5
$\sum y = 15.0$	$\sum x = 18$	$\sum x^2 = 80$	$\sum xy = 51.5$

Associative Forecasting Example

$\hat{y} = 1.75 + .25x$ *Sales* = 1.75 + .25(*payroll*)

If payroll next year is estimated to be **\$600** *million, then:*

Sales = 1.75 + .25(6)

Sales = \$325,000

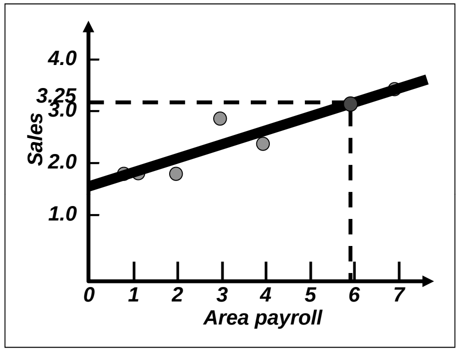

Standard Error of the Estimate

- ☑ *A forecast is just a point estimate of a future value*
- ☑ *This point is actually the mean of a probability distribution*

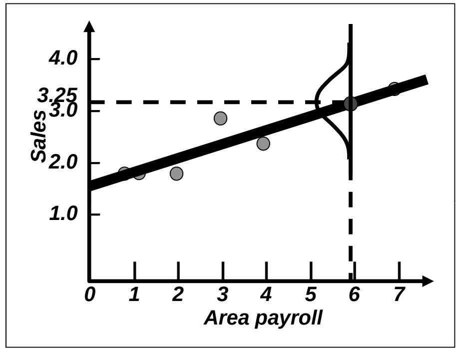

Standard Error of the Estimate

$$S_{y,x} = \sqrt{\frac{\sum(y - y_c)^2}{n - 2}}$$

where y = *y-value of each data point*

y_c = *computed value of the dependent variable, from the regression equation*

n = *number of data points*

Standard Error of the Estimate

Computationally, this equation is considerably easier to use

$$S_{y,x} = \sqrt{\frac{\sum y^2 - a\sum y - b\sum xy}{n - 2}}$$

We use the standard error to set up prediction intervals around the point estimate

Standard Error of the Estimate

$$S_{y,x} = \sqrt{\frac{\sum y^2 - a\sum y - b\sum xy}{n - 2}} = \sqrt{\frac{39.5 - 1.75(15) - .25(51.5)}{6 - 2}}$$

$$S_{y,x} = .306$$

The standard error of the estimate is $30,600 in sales

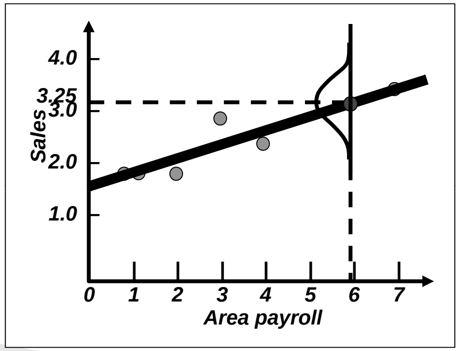

12. Correlation

- How strong is the linear relationship between the variables?
- Correlation does not necessarily imply causality!
- Coefficient of correlation, r, measures degree of association
  - Values range from *-1* to *+1*

$$r = \frac{n\Sigma xy - \Sigma x\Sigma y}{\sqrt{[n\Sigma x^2 - (\Sigma x)^2][n\Sigma y^2 - (\Sigma y)^2]}}$$

Coeff

$n\sum xy$ -

- $(\sum x)^2]$

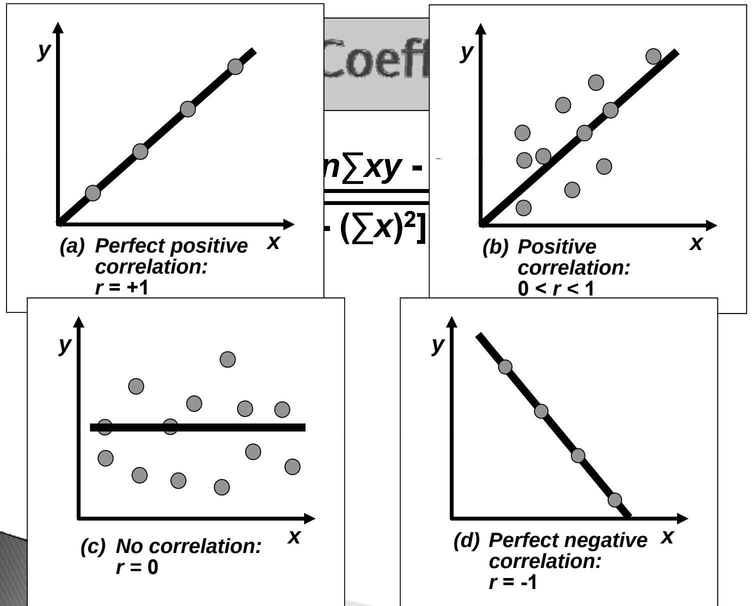

(a) Perfect positive correlation: $r = +1$

(b) Positive correlation: $0 < r < 1$

(c) No correlation: $r = 0$

(d) Perfect negative correlation: $r = -1$

Guidelines for Selecting Forecasting Model

- You want to achieve:
  - No pattern or direction in forecast error
    - Error = (Actual - Forecast)
    - Seen in plots of errors over time
  - Smallest forecast error
    - Mean square error (MSE)
    - Mean absolute deviation (MAD)
    - Mean Absolute Percent Error (MAPE)

Pattern of Forecast Error

Trend Not Fully Accounted for

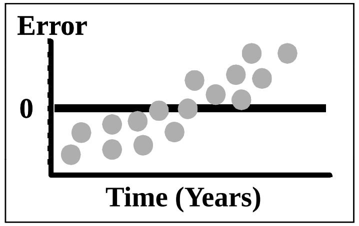

Desired Pattern

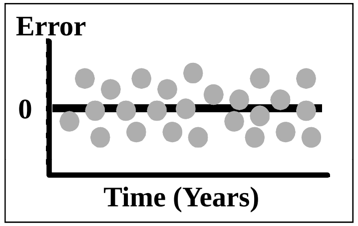

Forecast Error Equations

- **Mean Absolute Deviation (MAD)**

$$MAD = \frac{\sum |actual - forecast|}{n} = \frac{\sum |A_t - F_t|}{n} = \frac{\sum |e_t|}{n}$$

- **Mean Square Error (MSE)**

$$MSE = \frac{\sum (actual - forecast)^2}{n} = \frac{\sum (A_t - F_t)^2}{n} = \frac{\sum (e_t)^2}{n}$$

- **Mean Absolute Percent Error (MAPE)**

$$MAPE = \frac{100 \sum_{i=1}^{n} |actual_i - forecast_i|/actual_i}{n}$$

Comparison of Forecast Error

Quarter	Actual Tonnage Unloaded	Rounded Forecast with $\alpha = .10$	Absolute Deviation for $\alpha = .10$	Rounded Forecast with $\alpha = .50$	Absolute Deviation for $\alpha = .50$
1	180	175	5	175	5
2	168	176	8	178	10
3	159	175	16	173	14
4	175	173	2	166	9
5	190	173	17	170	20
6	205	175	30	180	25
7	180	178	2	193	13
8	182	178	4	186	4
			84		100

Comparison of Forecast Error

$$MAD = \frac{\sum |deviations|}{n}$$

For $\alpha = .10$

$= 84/8 = 10.50$

For $\alpha = .50$

$= 100/8 = 12.50$

				Rounded Forecast with $\alpha = .50$	Absolute Deviation for $\alpha = .50$
				175	5
				178	10
				173	14
				166	9
				170	20
				180	25
				193	13
8	182	178	4	186	4
			84		100

Comparison of Forecast Error

$$MSE = \frac{\sum (\textit{forecast errors})^2}{n}$$

For α = .10

= 1,558/8 = 194.75

For α = .50

= 1,612/8 = 201.50

				Rounded Forecast with α = .50	Absolute Deviation for α = .50
				175	5
				178	10
				173	14
				166	9
				170	20
				180	25
				193	13
8	182	178	4	186	4
			84		100
		MAD	10.50		12.50

Comparison of Forecast Error

$$MAPE = \frac{100 \sum_{i=1}^{n} |deviation_i| / actual_i}{n}$$

For α = .10

= 45.62/8 = 5.70%

For α = .50

= 54.8/8 = 6.85%

				...ded ...ast 50	Absolute Deviation for α = .50
					5
					10
					14
					9
					20
					25
					13
8	182	178	4	186	4
			84		100
		MAD	10.50		12.50
		MSE	194.75		201.50

Comparison of Forecast Error

Quarter	Actual Tonnage Unloaded	Rounded Forecast with α = .10	Absolute Deviation for α = .10	Rounded Forecast with α = .50	Absolute Deviation for α = .50
1	180	175	5	175	5
2	168	176	8	178	10
3	159	175	16	173	14
4	175	173	2	166	9
5	190	173	17	170	20
6	205	175	30	180	25
7	180	178	2	193	13
8	182	178	4	186	4
			84		100
		MAD	10.50		12.50
		MSE	194.75		201.50
		MAPE	5.70%		6.85%

<u>ตัวอย่างที่ 1.18</u> ผู้จัดการฝ่ายขายต้องการเลือกวิธีการพยากรณ์ที่เหมาะสมกับข้อมูลยอดขายจริง โดยจากข้อมูลยอดขายจริง พนักงานผู้มีหน้าที่พยากรณ์ความต้องการสินค้า ได้เสนอวิธีการพยากรณ์ 2 วิธี คือ วิธีสมการเส้นตรง และ วิธีค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ 2 ช่วงเวลา (MA2) จงเปรียบเทียบวิธีการพยากรณ์ทั้งสองด้วยการคำนวณค่า MAD และ MSE และเสนอวิธีการพยากรณ์ที่เหมาะสมกว่า

1) วิธีสมการเส้นตรง
สมการที่ใช้ในการพยากรณ์คือ $F_t = 421.2 + 33.6t$
คำนวณค่า MAD และ MSE ได้ข้อมูลดังตาราง

t	A_t	F_t	e_t	$\lvert e_t \rvert$	e_t^2
1	450	454	-4	4	16
2	495	488	7	7	49
3	518	522	-4	4	16
4	563	555	7	7	49
5	584	589	-5	5	25
				$\Sigma\lvert e_t \rvert=27$	$\Sigma e_t^2=155$

$$MAD = \frac{\sum\left|e_t\right|}{n} = \frac{27}{5} = 5.4$$

$$MSE = \frac{\sum(e_t)^2}{n} = \frac{155}{5} = 31$$

2) วิธีค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ 2 ช่วงเวลา จะได้การคำนวณดังตารางด้านล่าง

t	A_t	F_t	e_t	$\lvert e_t \rvert$	e_t^2
1	450	-	-	-	-
2	495	-	-	-	-
3	518	473	45	45	2,025
4	563	507	56	56	3,136
5	584	541	43	43	1,849
6	-	574	-	-	-
				$\Sigma\lvert e_t \rvert=144$	$\Sigma e_t^2=7{,}010$

$$MAD = \frac{\sum\left|e_t\right|}{n} = \frac{144}{3} = 48$$

$$MSE = \frac{\sum(e_t)^2}{n} = \frac{7{,}010}{3} = 2{,}337$$

การติดตามและควบคุมการพยากรณ์ (Forecasting Monitor and Control)

- สาเหตุของการออกนอกการควบคุมของการพยากรณ์มีได้หลายกรณี
  - วิธีการพยากรณ์ที่ใช้ไม่เหมาะสมกับลักษณะข้อมูล เนื่องจาก
    - ไม่ได้รวมตัวแปรสำคัญที่มีผลกับความต้องการสินค้าเข้าไปในวิธีการพยากรณ์
    - การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรที่วิธีการพยากรณ์นั้นไม่ครอบคลุม เกิดตัวแปรใหม่ขึ้น เช่น คู่แข่งใหม่
  - เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน เช่น การเกิดภัยธรรมชาติ สงคราม โรคระบาด จะมีผลกระทบกับลักษณะความต้องการสินค้า
  - วิธีการพยากรณ์ถูกนำไปใช้อย่างไม่ถูกต้อง หรือแปลความหมายจากผลการพยากรณ์ไม่ถูกต้อง

เทคนิคที่ใช้ในการติดตามและควบคุมการพยากรณ์

- สัญญาณติดตาม (Tracking Signal)
- แผนภูมิควบคุม (Control Chart)

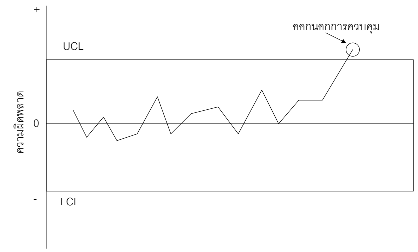

Tracking Signal

- Measures how well forecast is predicting actual values
- Ratio of running sum of forecast errors (RSFE) to mean absolute deviation (MAD)
  - Good tracking signal has low values
- Should be within upper and lower control limits

$$TS_t = \frac{RSFE}{MAD}$$

$$= \frac{\sum e_t}{\mathrm{MAD}_t}$$

ตัวอย่างที่ 1.19 จากการเก็บยอดขายเสื้อกันฝนของร้านขายเสื้อผ้าแห่งหนึ่งตลอด 10 เดือนที่ผ่านมา ค่าพยากรณ์และค่าผิดพลาดแสดงดังตาราง จงพิจารณาว่าวิธีการพยากรณ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังใช้ได้ดีอยู่หรือไม่ โดยวิเคราะห์จากวิธีต่อไปนี้

สัญญาณติดตาม, TS โดยกำหนดพิกัดควบคุมอยู่ที่ ±5

เดือนที่, t	A_t	F_t	e_t
1	47	43	4
2	51	44	7
3	54	50	4
4	55	51	4
5	49	54	-5
6	46	48	-2
7	38	46	-8
8	32	44	-12
9	25	35	-10
10	24	26	-2

t			(1)
n	A_t	F_t	e_t
1	47	43	4
2	51	44	7
3	54	50	4
4	55	51	4
5	49	54	-5
6	46	48	-2
7	38	46	-8
8	32	44	-12
9	25	35	-10
10	24	26	-2

t			(1)	(2)
n	A_t	F_t	e_t	$\lvert e_t \rvert$
1	47	43	4	4
2	51	44	7	7
3	54	50	4	4
4	55	51	4	4
5	49	54	-5	5
6	46	48	-2	2
7	38	46	-8	8
8	32	44	-12	12
9	25	35	-10	10
10	24	26	-2	2

t			(1)	(2)	(3)
n	A_t	F_t	e_t	$\|e_t\|$	Σe_t
1	47	43	4	4	4
2	51	44	7	7	11
3	54	50	4	4	15
4	55	51	4	4	19
5	49	54	-5	5	14
6	46	48	-2	2	12
7	38	46	-8	8	4
8	32	44	-12	12	-8
9	25	35	-10	10	-18
10	24	26	-2	2	-20

t			(1)	(2)	(3)	(4)
n	A_t	F_t	e_t	$\|e_t\|$	Σe_t	$\Sigma\|e_t\|$
1	47	43	4	4	4	4
2	51	44	7	7	11	11
3	54	50	4	4	15	15
4	55	51	4	4	19	19
5	49	54	-5	5	14	24
6	46	48	-2	2	12	26
7	38	46	-8	8	4	34
8	32	44	-12	12	-8	46
9	25	35	-10	10	-18	56
10	24	26	-2	2	-20	58

t			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
n	A_t	F_t	e_t	$\|e_t\|$	Σe_t	$\Sigma\|e_t\|$	$MAD_t=$ $\Sigma\|e_t\|/n$
1	47	43	4	4	4	4	4.00
2	51	44	7	7	11	11	5.50
3	54	50	4	4	15	15	5.00
4	55	51	4	4	19	19	4.75
5	49	54	-5	5	14	24	4.80
6	46	48	-2	2	12	26	4.33
7	38	46	-8	8	4	34	4.86
8	32	44	-12	12	-8	46	5.75
9	25	35	-10	10	-18	56	6.22
10	24	26	-2	2	-20	58	5.80

t			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
n	A_t	F_t	e_t	$\|e_t\|$	Σe_t	$\Sigma\|e_t\|$	$MAD_t=$ $\Sigma\|e_t\|/n$	$TS_t=$ $\Sigma e_t/MAD_t$
1	47	43	4	4	4	4	4.00	1.00
2	51	44	7	7	11	11	5.50	2.00
3	54	50	4	4	15	15	5.00	3.00
4	55	51	4	4	19	19	4.75	4.00
5	49	54	-5	5	14	24	4.80	2.92
6	46	48	-2	2	12	26	4.33	2.77
7	38	46	-8	8	4	34	4.86	0.82
8	32	44	-12	12	-8	46	5.75	-1.39
9	25	35	-10	10	-18	56	6.22	-2.89
10	24	26	-2	2	-20	58	5.80	-3.45

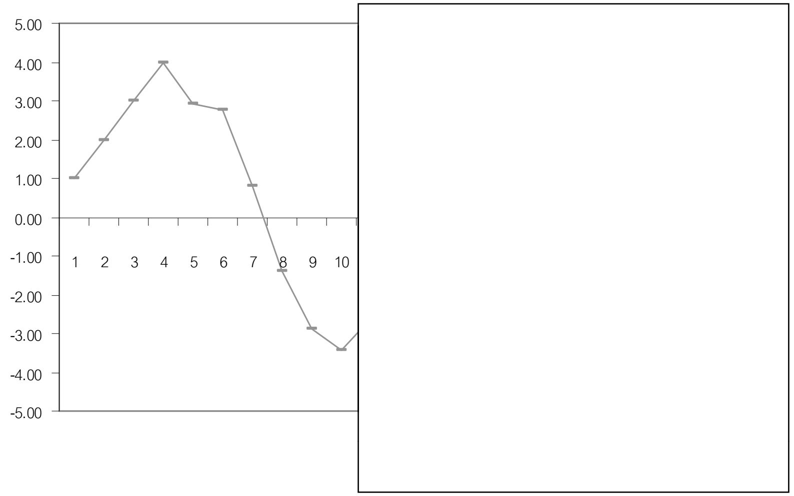

การเลือกวิธีการพยากรณ์

- ปัจจัยที่สำคัญมี 2 ปัจจัย
  - ความแม่นยำของการพยากรณ์
  - ค่าใช้จ่ายในการพยากรณ์
- ปัจจัยย่อยอื่นๆ
  - จำนวนข้อมูลในอดีตมากน้อยเพียงใด
  - มีคอมพิวเตอร์ช่วยประมวลผลหรือไม่
  - ผู้พยากรณ์มีความสามารถในการใช้เทคนิคการพยากรณ์มากน้อยเพียงใด
  - ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล
    - วิธีค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ และ วิธีเอกซ์โปเนนเชียลปรับเรียบ เหมาะกับการพยากรณ์ระยะสั้น เพราะผลลัพธ์จากการคำนวณจะพยากรณ์เพียงช่วงเวลาถัดไปเท่านั้น
    - สมการเส้นตรงสามารถใช้พยากรณ์ในระยะยาวได้
    - การพยากรณ์เชิงคุณภาพหลายวิธีสามารถใช้พยากรณ์ระยะยาวได้ เพราะไม่ต้องใช้ข้อมูลในอดีต เช่น ความเห็นของผู้บริหาร และ วิธีเดลฟาย

ปัจจัย	ระยะเวลาในการพยากรณ์		
	ระยะสั้น	ระยะปานกลาง	ระยะยาว
ความถี่ในการพยากรณ์	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย
ประเภทสินค้าที่พยากรณ์	1 ประเภท	กลุ่มสินค้าประเภทเดียวกัน	ทุกประเภทรวมกัน
ตัวแบบการพยากรณ์	การปรับเรียบ สมการเส้นตรง การวิเคราะห์เชิงถดถอย	สมการเส้นตรง ฤดูกาล การวิเคราะห์เชิงถดถอย	แล้วแต่ผู้บริหาร
บทบาทผู้บริหาร	น้อย	ปานกลาง	มาก
ค่าใช้จ่ายในการพยากรณ์	ต่ำ	ปานกลาง	สูง

การเลือกวิธีการพยากรณ์

- ระยะเวลา
- ความแม่นยำ
- ความเชื่อถือได้
- หน่วยวัดเหมาะสม
- เก็บเป็นเอกสาร
- ง่าย

The End